

การศึกษาการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม
อายุ 7 - 9 ปี ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้

นายชัยวัฒน์ ผดุงพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2543

ISBN 974 - 13 - 1341 - 1

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF ARTISTIC EXPRESSION THROUGH DRAWING AND PAINTING
OF SEVEN TO NINE YEARS OLD THAI MUSLIM STUDENTS
IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PRIVATE
EDUCATION COMMISSION IN THE SOUTH
BORDER PROVINCES**

Mr. Chaiwat Padungpong

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Art Education**

Department of Art Education

Faculty of Education

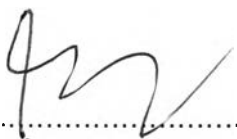
Chulalongkorn University

Academic Year 2000

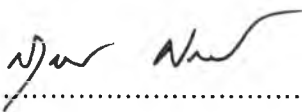
ISBN 974 – 13 – 1341 - 1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพพระบายสี ของนักเรียนไทย
มุสลิม อายุ 7 ถึง 9 ปี ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะ
กรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้
โดย นายชัยวัฒน์ ผดุงพงษ์
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อำไพ ตีรณสาร

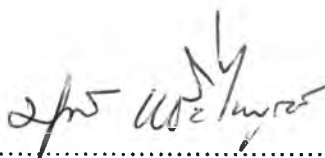
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปุณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์)

ชัยวัฒน์ ผดุงพงษ์ : การศึกษาการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม อายุ 7 ถึง 9 ปี ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดชายแดนภาคใต้ (A STUDY OF ARTISTIC EXPRESSION THROUGH DRAWING AND PAINTING OF SEVEN TO NINE YEARS OLD THAI MUSLIM STUDENTS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PRIVATE EDUCATION COMMISSION IN THE SOUTH BORDER PROVINCES)

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.อำไพ ตีรณสาร 180 หน้า ISBN 974-13-1341-1.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม อายุ 7 ถึง 9 ปี ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นนักเรียนไทยมุสลิม อายุ 7 ถึง 9 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึง 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2543 จำนวน 315 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม 2) แบบทดสอบการวาดภาพระบายสี 3) แบบประเมินค่า สร้างขึ้นจากหลักเกณฑ์ขั้นพัฒนาการทางศิลปะของวิกเตอร์ โลเวนเฟลด์ โดยผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยตนเองแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและครูศิลปศึกษา สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนไทยมุสลิม สามารถวาดภาพระบายสีได้ตามทฤษฎีของวิกเตอร์ โลเวนเฟลด์ ในขั้นที่ 3 คือ ขั้นวาดภาพได้คล้ายของจริง ดังนี้

1. ด้านการวาดภาพคน ลักษณะที่นักเรียนไทยมุสลิมแสดงออกได้มากที่สุดคือ วาดภาพคนเฉพาะด้านหน้าคิดเป็นร้อยละ 90.47 และแสดงออกน้อยที่สุดคือ วาดภาพเน้นส่วนที่เห็นว่า สำคัญให้มีขนาดใหญ่ สิ่งที่เห็นว่าไม่สำคัญจะไม่วาด คิดเป็นร้อยละ 13.33

2. ด้านการใช้พื้นที่ว่าง ลักษณะที่นักเรียนไทยมุสลิมแสดงออกได้มากที่สุดคือ วาดภาพมีลักษณะแบนราบแบบ 2 มิติ คิดเป็นร้อยละ 95.23 แสดงออกน้อยที่สุดคือ วาดภาพแบบพับกลางหรือภาพแบบมองทะลุเห็นภายใน คิดเป็นร้อยละ 21.26

3. ด้านการใช้สี ลักษณะที่นักเรียนไทยมุสลิมแสดงออกได้มากที่สุดคือ ระบายสีโดยอิสระ คิดเป็นร้อยละ 92.96 และแสดงออกน้อยที่สุดคือ ระบายสีตกแต่งบนเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายหรือรายละเอียดอื่น ๆ ในภาพ คิดเป็นร้อยละ 21.26

4. ด้านการออกแบบ ลักษณะที่นักเรียนไทยมุสลิมแสดงออกได้มากที่สุดคือ วาดภาพแสดงออกโดยอิสระและเป็นตัวของตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 97.46 และแสดงออกน้อยที่สุดคือ วาดภาพมีรูปแบบซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสิ่งต่าง ๆ หรือเครื่องประดับต่าง ๆ เช่น เครื่องใช้ ทรงผม กำไล คิดเป็นร้อยละ 13.65

ภาควิชา ศิลปศึกษา

สาขาวิชา ศิลปศึกษา

ปีการศึกษา 2543

ลายมือชื่อ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

##4183676127 : MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD : CHAIWAT PADUNGPOONG : A STUDY OF ARTISTIC EXPRESSION THROUGH DRAWING AND PAINTING OF SEVEN TO NINE YEARS OLD THAI MUSLIM STUDENTS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PRIVATE EDUCATION COMMISSION IN THE SOUTH BORDER PROVINCES. THESIS ADVISOR : AMPAI TIRANASAR, Ph.D.
180 PP. ISBN 974-13-1341-1.

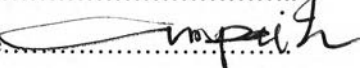
The purpose of this thesis was to study artistic expression through drawing and painting of seven to nine years old Thai Muslim students in elementary schools under the Office of Private Education Commission in the south border provinces. The sample group included 315 seven to nine years old Thai Muslim students at Prathomsuksa 2, 3 and 4 in academic year 2000.

The instruments used in this study were constructed and administered by the researcher basing on the Artistic Development theory of Viktor Lowenfeld. The instruments included 1) a questionnaire, 2) a drawing and painting test, and 3) a drawing and painting evaluation checklist. The obtained data was analyzed by a group of 2 experts, 3 art teachers and the researcher. The results presented by means of frequencies and percentages.

The findings revealed that Thai Muslim students had the drawing and painting abilities at the Schematic Stage of the Artistic Development Theory of Viktor Lowenfeld. The students' expressions were as followed :

1. Human Figure : Thai Muslim students' most expressed characteristic was frontal depiction drawing (90.47 percent). The least expressed characteristic was drawing important parts to be in large size and no drawing for unimportant details (13.33 percent).
2. Space : Thai Muslim students' most expressed characteristic was flat two dimensional drawing (95.23 percent). The least expressed characteristic was Egocentric or the X-ray drawing (21.26 percent).
3. Color : Thai Muslim students' most expressed characteristic was coloring freely (92.96 percent).The least expressed characteristic was cloth decoration or other details (21.26 percent).
4. Design : Thai Muslim students' most expressed characteristic was painting freely and independently (97.46 percent). The least expressed characteristic was the drawing of objects with specific forms and decorative objects such as utensils, hair-styles and bracelets (13.65 percent).

Department Art Education
Field of study Art Education
Academic year 2000

Student's signature.....
Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ อาจารย์ ดร.อำไพ ติรณสาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีโดยตลอด ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี รองศาสตราจารย์ ดร. ปุณณรัตน์ พิษณุไพบูลย์ รองศาสตราจารย์วุฒิ วัฒนสิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา โรจนอุดมศาสตร์ อาจารย์ภิญโญ ใจคำรงค์ และอาจารย์ ดร. ตายูติน อุสมาน รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบพระคุณ นางสาวนิรอดีพะ นิจินิการี ครูใหญ่โรงเรียนสวนสวรรค์วิทยา จังหวัดนครราชสีมา นางรพีเยาะ มะและเต็ง ครูใหญ่โรงเรียนสายบุรีอิสลามศึกษา จังหวัดปัตตานี นางรพีพรรณ อับดุลบุตร ครูใหญ่โรงเรียนอามานะศักดิ์ จังหวัดปัตตานี และนางนิไซนั บ กุแบร์มา ครูใหญ่โรงเรียนสานติธรรม จังหวัดยะลา และคณะครูที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกตลอดจนให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ตลอดจนญาติพี่น้องและเพื่อนทุกคน ผู้ซึ่งสนับสนุนในด้านการศึกษา และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ชัยวัฒน์ ผดุงพงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ด
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	11
1.4 คำจำกัดความของการวิจัย	11
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย	12
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
2.1 ความหมายของศิลปศึกษา.....	15
2.2 คุณค่าและความสำคัญของศิลปศึกษา.....	18
2.3 การแสดงออกทางศิลปะของเด็ก	22
2.4 จิตวิทยาการวาดภาพของเด็ก	27
2.5 ความหมายและความสำคัญของการวาดภาพระบายสี	29
2.6 พฤติกรรมแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี	30
2.7 พัฒนาการทางศิลปะตามทฤษฎีของวิกเตอร์ โทเวนเฟลด์	35
2.8 พัฒนาการของเด็กอายุ 7 ถึง9 ปี	50
2.9 สภาพทั่วไปของชาวไทยมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้	58
2.10 การศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	63
2.11 การเรียนการสอนศิลปศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิม	66
2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
3 วิธีดำเนินการวิจัย	80
3.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	80
3.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร	80
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	81
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	85
3.6 การเสนอผลการวิจัย	86
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	104
รายการอ้างอิง	122
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก	133
ภาคผนวก ข	136
ภาคผนวก ค	144
ภาคผนวก ง	148
ภาคผนวก จ	157
ภาคผนวก ฉ	168
ภาคผนวก ช	171
ประวัติผู้เขียน	180

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	5
2	จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สอนทั้งวิชาสามัญ และวิชาศาสนา โดยใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ	7
3	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอายุ 7 – 9 ปี ทั้งหมด	81
4	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพและความสนใจของนักเรียนไทย มุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	88
5	จำนวนและค่าร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะ โดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ในด้านการวาดภาพคน โดยรวม	91
6	จำนวนและค่าร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะ โดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ในด้านการใช้พื้นที่ว่าง โดยรวม	92
7	จำนวนและค่าร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะ โดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ในด้านการใช้สี โดยรวม	93
8	จำนวนและค่าร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะ โดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ในด้านการออกแบบโดยรวม	94
9	จำนวนและค่าร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะ โดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ในด้านการวาดภาพคน จำแนกตามเพศ.....	95
10	จำนวนและค่าร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะ โดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ในด้านการใช้พื้นที่ว่าง จำแนกตามเพศ.....	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 จำนวนและคำร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ในด้านการใช้สี จำแนกตามเพศ.....	97
12 จำนวนและคำร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ในด้านการออกแบบ จำแนกตามเพศ.....	98
13 จำนวนและคำร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ในด้านการวาดภาพคน จำแนกตามอายุ.....	99
14 จำนวนและคำร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ในด้านการใช้พื้นที่ว่าง จำแนกตามอายุ.....	100
15 จำนวนและคำร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ในด้านการใช้สี จำแนกตามอายุ	101
16 จำนวนและคำร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปี ในด้านการออกแบบ จำแนกตามอายุ	102
17 จำนวนและคำร้อยละของคะแนนการวาดภาพระบายสี จำแนกตามรายชื่อ ในแบบวิเคราะห์โดยรวม.....	149
18 จำนวนและคำร้อยละของคะแนนการวาดภาพระบายสี จำแนกตามรายชื่อ ในแบบวิเคราะห์จำแนกตามเพศ.....	151
19 จำนวนและคำร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิม อายุ 7 – 9 ปี ในด้านการวาดภาพคน ในลักษณะอื่นที่พบเพิ่มเติม	152

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20	จำนวนและคำร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิม อายุ 7 – 9 ปี ในด้านการใช้พื้นที่ว่าง ในลักษณะอื่น ๆ ที่พบเพิ่มเติม 153
21	จำนวนและคำร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิม อายุ 7 – 9 ปี ในด้านการใช้สี ในลักษณะอื่น ๆ ที่พบเพิ่มเติม 154
22	จำนวนและคำร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิม อายุ 7 – 9 ปี ในด้านการออกแบบ ในลักษณะอื่น ๆ ที่พบเพิ่มเติม 155
23	จำนวนและคำร้อยละของการแสดงทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิม อายุ 7 – 9 ปี ในด้านการวาดภาพโดยใช้ดินสอและ ใช้ไม้บรรทัดในการวาดภาพ..... 156
24	จำนวนและคำร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิม อายุ 7 – 9 ปี ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ อยู่ในเกณฑ์ และเกินเกณฑ์ ขั้นพัฒนาการทางศิลปะของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ 156
25	จำนวนและคำร้อยละของการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ 7 – 9 ปีที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมอิสลาม..... 156

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ลักษณะการขีดเขียนอย่างไม่มีระเบียบของเด็กอายุระหว่าง 2 – 4 ปี	37
2 ลักษณะการขีดเขียนอย่างมีการควบคุมการเคลื่อนไหวของแขนของเด็กอายุ ระหว่าง 2 – 4 ปี	37
3 ลักษณะการขีดเขียนเป็นวงกลมของเด็กอายุระหว่าง 2 – 4 ปี	38
4 ลักษณะการวาดภาพมันดาลาส์ของเด็กอายุระหว่าง 2 – 4 ปี	39
5 ลักษณะการวาดภาพคนของเด็กอายุระหว่าง 4 – 7 ปี	40
6 ลักษณะการใช้พื้นที่ว่างของเด็กอายุระหว่าง 4 – 7 ปี	41
7 ลักษณะการวาดภาพคนของเด็กอายุระหว่าง 7 – 9 ปี	43
8 ลักษณะการใช้พื้นที่ว่างของเด็กอายุระหว่าง 7 – 9 ปี	43
9 ลักษณะการวาดภาพคนของเด็กอายุระหว่าง 9 – 12 ปี	45
10 ลักษณะการใช้พื้นที่ว่างของเด็กอายุระหว่าง 9 – 12 ปี	45
11 ลักษณะการออกแบบของเด็กอายุระหว่าง 9 – 12 ปี	46
12 ลักษณะการวาดภาพคนของเด็กอายุระหว่าง 12 – 14 ปี	47
13 ลักษณะการใช้พื้นที่ว่างของเด็กอายุระหว่าง 12 – 14 ปี	48
14 ลักษณะการออกแบบของเด็กอายุระหว่าง 12 – 14 ปี	49
15 ลักษณะการใช้ขอบกระดาษล่างแทนเส้นฐานของเด็กอายุระหว่าง 7 – 9 ปี	52
16 ลักษณะการใช้เส้นฐานที่เป็นเส้นโค้งของเด็กอายุระหว่าง 7 – 9 ปี	52
17 ลักษณะการวาดภาพแบบเอกซเรย์ของเด็กอายุระหว่าง 7 – 9 ปี	53
18 ลักษณะการวาดภาพแบบพับกลางของเด็กอายุระหว่าง 7 – 9 ปี	54
19 ลักษณะการวาดภาพคนของเด็กอายุระหว่าง 7 – 9 ปี	55
20 ลักษณะการจัดพื้นที่ว่างของเด็กอายุระหว่าง 7 – 9 ปี	56
21 ลักษณะการวาดภาพแบบหมุนกระดาษของเด็กอายุระหว่าง 7 – 9 ปี	56

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
22 สภาพและบรรยากาศทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัด ชายแดนภาคใต้	158
23 กิจกรรมทดสอบการวาดภาพระบายสี ณ โรงเรียนอามานะศักดิ์ จังหวัดปัตตานี	158
24 นักเรียนไทยมุสลิมขณะวาดภาพโดยใช้ดินสอและไม้บรรทัด ในการวาดภาพ ซึ่งเป็นข้อสังเกตที่พบเพิ่มเติม	159
25 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศชายอายุ 9 ปี ในด้านการวาดภาพคน โดยวาดภาพคนเฉพาะด้านหน้า (หน้าตรง)	159
26 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศหญิงอายุ 7 ปี ในด้านการวาดภาพคน โดยการใช้รูปร่างเรขาคณิต	160
27 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศชายอายุ 8 ปี ในด้านการวาดภาพคน โดยการวาดเน้นส่วนสำคัญให้มีขนาดใหญ่ สิ่งที่เห็นว่าไม่สำคัญจะไม่วาด	160
28 ลักษณะการวาดระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศหญิงอายุ 8 ปี ในด้านการวาดภาพคน ที่เกินเกณฑ์ขั้นพัฒนาการโดยวาดภาพคน แสดงสัดส่วนที่ถูกต้อง ตามความเป็นจริง	161
29 ลักษณะการวาดระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศชายอายุ 7 ปี ในด้านการวาดภาพคน ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นพัฒนาการโดยวาดภาพคน มีลักษณะที่เรียกว่า มนุษย์ลูกอ๊อด	161
30 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศหญิงอายุ 9 ปี ในด้านการวาดภาพคนที่พบเพิ่มเติมโดยวาดภาพคนมีลักษณะคล้าย การ์ตูนจากหนังสือ หรือภาพยนตร์โทรทัศน์	162
31 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศชายอายุ 8 ปี ในด้านการใช้พื้นที่ว่าง โดยวาดภาพผสมผสานระหว่างภาพที่มีลักษณะ มองจากด้านบนและภาพด้านข้าง	162

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
32 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศหญิงอายุ 8 ปี ในด้านการใช้พื้นที่ว่าง โดยวาดภาพเป็นลักษณะภาพแบบพับกลาง.....	163
33 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศชายอายุ 7 ปี ในด้านการใช้พื้นที่ว่าง โดยวาดภาพแบบเอ็กซ์ตรีม์ หรือภาพแบบ มองทะลุเห็นภายใน	163
34 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศหญิงอายุ 8 ปี ในด้านการใช้พื้นที่ว่าง โดยการใช้เส้นฐานมากกว่า 1 เส้น หรือเรียกว่า ปรากฏการณ์ช่องอากาศ	164
35 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศชายอายุ 9 ปี ในด้านการใช้พื้นที่ว่าง ที่เกินเกณฑ์ขั้นพัฒนาการโดยวาดภาพเป็นแบบ ทัศนียภาพ และถ่ายทอดในการแสดงระยะได้ดี	164
36 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศหญิงอายุ 7 ปี ในด้านการใช้สี โดยการระบายสีซ้ำ ๆ กัน ในการระบายวัตถุ ชนิดเดียวกัน	165
37 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศชายอายุ 8 ปี ในด้านการใช้สี โดยการระบายสีแสดงลักษณะรอยแปร่งหรือเส้น ในการระบายสีซ้ำ ๆ ไปในแนวทาง หรือทิศทางเดียวกัน	165
38 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศชายอายุ 8 ปี ในด้านการใช้สีโดยอิสระ	166
39 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศหญิงอายุ 9 ปี ในด้านการออกแบบ โดยแสดงรายละเอียดการตกแต่งเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย หรือเครื่องประดับ ในภาพจะแสดงถึงวัฒนธรรมอิสลามในด้านการแต่งกาย ของชาวไทยมุสลิม	166
40 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศหญิงอายุ 9 ปี ที่พบเพิ่มเติมในด้านการออกแบบ โดยการวาดภาพมีสยิดแสดงถึง วัฒนธรรมอิสลาม	167

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่

- 41 ลักษณะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิม เพศชายอายุ 9 ปี
ที่พบเพิ่มเติมในด้านการออกแบบ โดยวาดภาพการละหมาดแสดงถึง
วัฒนธรรมอิสลาม..... 167